

DUTCH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
NÉERLANDAIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
NEERLANDÉS B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 6 May 2002 (morning)
Lundi 6 mai 2002 (matin)
Lunes 6 de mayo de 2002 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1 (Text handling).
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- Ne pas ouvrir ce livret avant d’y être autorisé.
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l’épreuve 1 (Lecture interactive).
- Répondre à toutes les questions dans le livret de questions et réponses.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos requeridos para la Prueba 1 (Manejo y comprensión de textos).
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A

Nederlanders zijn vakantieliefhebbers

Nederlanders zijn gek op vakantie. Zeven van de tien Nederlanders gingen in 1999 op vakantie met een duur van minimaal vijf dagen. Dat is een stijging van 4,3 procent ten opzichte van het jaar daarvoor. Nederlanders zijn daarmee een van de meest reislustige volken ter wereld.

We gaan niet alleen meer op vakantie, er zijn ook verschuivingen aan te wijzen in ons vakantiegedrag. Onderzoekers van het Nederlands Research Instituut voor Recreatie en Toerisme (het NRIT) stellen vast dat de korte vakanties populairder worden. Daarmee bedoelen ze dan vakanties van twee tot vier dagen. En dan willen we ook meer dan alleen maar naar de camping. Exclusieve uitjes, avontuurlijke bestemmingen en fantasierijke trips worden steeds belangrijker. Dat zal wel met onze almaar stijgende welvaart te maken hebben. Er is gewoon erg veel geld te besteden. Met z'n allen gaven we vorig jaar ruim 22,2 miljard gulden aan vakantie uit. Dat is veel in vergelijking met andere Europese landen, waar gemiddeld minder wordt uitgegeven. Ook de hoeveelheid vrije tijd neemt voor veel mensen nog steeds toe.

tabel 1: Nederlanders op vakantie		
jaar	totaal aantal vakanties	waarvan naar het buitenland
1998	29,6 miljoen	13,6 miljoen
1999	30,5 miljoen	14,2 miljoen

Als we naar de bestemmingen kijken, zien we weinig verrassingen. In eigen land gaan we traditiegetrouw het liefst naar zee. Ook de drie noordelijke provincies zijn populair. Wat het buitenland betreft, kun je het ook wel raden: Frankrijk op één, op grote afstand gevolgd door Spanje, Duitsland en Oostenrijk. Engeland en de VS zijn minder geliefd dan voorgaande jaren. Dat ligt vooral aan het dure pond en de dure dollar.

tabel 2: top-10 binnenlandse vakantiebestemmingen (aandeel overnachtingen in %)		
1	Noordzeepadplaatsen	16%
2	Groningse, Friese en Drentse zandgronden	12%
3	Veluwe	12%
4	West- en Midden-Brabant	10%
5	Twente, Salland en Vechtstreek	8%
6	Oost-Brabant, Noord- en Midden-Limburg	7%
7	Waddeneilanden	7%
8	Achterhoek	5%
9	Zuid-Limburg	4%
10	Utrechtse Heuvelrug en 't Gooi	3%

tabel 3: top-10 buitenlandse vakantiebestemmingen (aandeel overnachtingen in %)		
1	Frankrijk	23%
2	Spanje	13%
3	Duitsland	8%
4	Oostenrijk	7%
5	Italië	6%
6	België	5%
7	Griekenland	5%
8	VS en Canada	3%
9	Zwitserland	3%
10	Groot-Brittannië	3%

TEKST B**Klimaatverandering vergroot kloof tussen rijke en arme landen**

- ❶ Het leven op aarde wordt [- X -] door het klimaat. De afgelopen jaren is er veel onderzoek [- 13 -] naar het klimaat op aarde. Temperatuur, neerslag en luchtstromen zijn zorgvuldig in kaart [- 14 -]. Wetenschappers zijn er steeds sterker van [- 15 -] dat het klimaat op aarde aan het veranderen is. Voor de rijke landen is dat minder vervelend dan voor de arme landen.
- ❷ Door de enorme industriële ontwikkeling, de toename van auto- en luchtverkeer en het verbranden van fossiele brandstoffen is er abnormaal veel kooldioxide (CO₂) in de atmosfeer. Het hoge CO₂-gehalte wordt gezien als de grootste oorzaak van het versterkte broeikas-effect. En dat heeft weer tot gevolg dat het klimaat op aarde langzaam warmer wordt.
- ❸ **Conferenties ...**
Nog niet iedereen is overtuigd van de schadelijke gevolgen van het broeikas-effect. Toch begint men zich wereldwijd serieus zorgen te maken over de klimaatveranderingen. In november 2000 werd in Nederland al een wereldklimaatconferentie gehouden. De deelnemende landen konden het echter niet met elkaar eens worden. Veel concrete maatregelen werden er dan ook niet genomen. Het vervolg van de wereldklimaatconferentie vindt in de zomer van 2001 in Bonn plaats.
- ❹ **...en rapporten**
Intussen heeft de commissie voor klimaatverandering van de Verenigde Naties een rapport geschreven waarin duidelijk staat dat de mens medeoorzaak is van de klimaatveranderingen. De commissie stelt ook vast dat de gevolgen van die klimaatveranderingen het sterkst merkbaar zullen zijn in de arme landen. Hierdoor zal het verschil tussen arm en rijk nog verder groeien. Dit is opmerkelijk, omdat juist de rijke landen verantwoordelijk zijn voor de grote uitstoot van CO₂.
- ❺ **De seizoenen verschuiven**
De klimaatverandering is volgens het VN-rapport nu al merkbaar: winters beginnen later en lentes eerder, waardoor bloeidata van planten en broedperiodes van vogels veranderen. Dit heeft direct gevolgen voor de zaai- en oogsttijd van de gewassen. Op lange termijn zal de waterhuishouding op aarde veranderen. Regenperiodes worden langer of korter, komen helemaal niet of zijn juist extra intensief, terwijl de warme periode extra warm wordt en nog droger.
- ❻ **Landbouwopbrengsten**
In het rijke Westen, met zijn veelal gematigde klimaat, is dit minder merkbaar dan in arme tropische landen, waar het klimaat meestal extreem warm of nat is. Warm wordt daar nog warmer en nat nog natter, waardoor de landbouwopbrengsten onbetrouwbaar worden. In landen waar een groot deel van de bevolking voor de dagelijkse voedselvoorziening direct afhankelijk is van eigen landbouw, zijn deze klimaatveranderingen dus snel merkbaar.
- ❼ **Zeespiegelstijging**
Een ander gevolg van klimaatverandering is dat er meer ijs van de polen zal smelten. Hierdoor stijgt de zeespiegel wereldwijd. De rijke landen hebben over het algemeen voldoende kennis en geld om zich te beschermen tegen dat oprukkende water. Zij kunnen hun waterhuishouding regelen door dure dijken en pompinstallaties aan te leggen. De armere landen hebben hier niet voldoende geld voor. Hierdoor zullen laaggelegen leefgebieden overstromen. Vaak ligt hier ook de beste landbouwgrond. De schade zal enorm zijn.

TEKST C

Onderstaande tekst is een deel van het eerste hoofdstuk uit de roman 'Geruchten' (De Bezige Bij 1996), geschreven door Hugo Claus.

DOLF

Dolf Catrijsse staat bij het raam, met zijn rug naar de eetkamer en naar de persoon die in de rieten zetel met de bebloemde kussens zit die sinds jaren aan Dolf is voorbehouden.

Die persoon is familie. Die persoon is zijn zoon, René, die uit het niets is opgedoken na bijna drie jaar en nu in die zetel bij de kachel zit of hij nooit geweten heeft dat het zijn vaders plek was.

5 Dolf's rug in de blauwgrijze stofjas is onbeweeglijk. Al een half uur. Een half uur geleden heeft René iets gemummeld over de warmte. Het was onduidelijk of hij de warmte van de nazomer bedoelde of de vochtige warmte van Afrika waar hij nu vandaan komt.

Dolf vraagt zich af of hij niet onbeleefd is tegen zijn zoon, met zijn rug naar René, met zijn ongemakkelijke, verlegen stilte. Maar hij kan het niet helpen, hij kan René niet in de ogen kijken.

10 Nooit goed gekund.

Bijna drie jaar.

Vannacht, tegen de ochtend, werd een zacht geroffel tegen het luik van de voorgevel hoorbaar. Toen een aanhoudend gekras en gekrab, als van een hongerige kat.

En Alma die flapperend haar kamerjas omsloeg.

15 En buiten een hese, bijna onherkenbare stem.

'Heui, heui.' (Niet: 'Vader, vader'.)

En Alma die haar voeten in haar sloffen wurmde en met een juichend piepje naar de slaapkamerdeur slofte, snel alsof zij in haar slaap op dat heimelijke nachtgeluid had gewacht. 'Het is hij,' zei Alma.

20 Wie? Wie hij?

'René,' zei ze met dat angstig juichend gezicht, dat Dolf in geen maanden had gezien.

Hij was het. De René van vroeger, een zenuwpees, een kwaadaardige, gevaarlijke jongen, en tegelijkertijd deze persoon, een verwilderde, uitgebluste man die zijn vader nauwelijks had aangekeken en meteen in de rieten zetel was geploft waar hij nu zat. Hij had een jack aan met uitpuilende borstzakken. Tennissloffen met vlekken van roest of oud bloed. Een militaire rugzak, die nu tegen zijn enkels ligt.

25 Hij heeft vannacht in zijn kleren geslapen. Misschien is hij op de plankenvloer gaan liggen. Dolf heeft gekraak, gesteun gehoord.

Nu ziet Dolf zijn zoon weerspiegeld in de ruit, als een onscherpe foto in de krant. Dolf heeft in de streekkrant 'het Belang van Waregem' gestaan. Op de voorpagina, met Alma op de bank in hun tuin. Achter hen de geraniums, de dahlia's, de achtergevel. Ze keken beiden recht in de lens, Alma nors, Dolf met een verschrikte grijns. In de krant stond gedrukt dat zij godvruchtige, hardwerkende ouders waren die het betreurden dat zij nooit enig nieuws mochten vernemen van hun oudste zoon René die het laatst was gesignaleerd samen met drie andere Belgische deserteurs op het eiland Zanzibar in de directe omgeving van de goddeloze dictator Sjeik Karume. En dat de familie Catrijsse dagelijks bad tot Onze Lieve Vrouw van Fatima opdat hij ongedeerd van lichaam en ziel terug zou komen. [...]

30 De ochtend blijft griauw. Dan beweegt de foto / - X - / de ruit en wordt vaal. De vervormde persoon rolt een sigaret, steekt haar [- 37 -], de kamer wordt ingenomen [- 38 -] een zoetgesauste walm. Dolf werpt nog een blik op zijn moestuin, op het voetbalveld van Excelsior Alegem, en daarachter de schoorstenen van de brouwerij. Alsof hij afscheid neemt [- 39 -] een ordening die niet meer dezelfde kan zijn nu René terug is. Hij wendt zich [- 40 -] zijn zoon.

TEKST D

Allochtonen en de taaldrempel

- ❶ Wie wil meedraaien in de Nederlandse samenleving, moet het Nederlands beheersen. Daarover is iedereen in politiek Den Haag, en vermoedelijk ook daarbuiten, het wel eens. Precies om die reden zijn nieuwkomers sinds 1998 wettelijk verplicht de landstaal te leren en zich te oriënteren op de samenleving hier te lande.
- ❷ Ook bestaat er nauwelijks verschil van mening over het eveneens wettelijk vastgelegde uitgangspunt dat tegenover het recht op een uitkering, plichten staan. Zo is het, zowel van autochtone Nederlanders als van allochtone, niet te veel gevraagd dat iemand moeite doet om (weer) aan de slag te komen.
- ❸ Lukt dat door een gebrekkige beheersing van het Nederlands niet, dan is het alleszins redelijk om van de uitkeringsgerechtigde te vergen dat die zijn best doet de taal machtig te worden. Wie dit botweg weigert, mag wat ons betreft de gevolgen van zo'n opstelling best voelen in de vorm van een korting op de uitkering.
- ❹ De verplichting om Nederlands te leren, is daarmee geregeld voor twee groepen volwassen allochtonen: nieuwe Nederlanders en inwoners van niet-Nederlandse afkomst die hier al langer zijn -in politiek Den Haag 'oudkomers' genoemd- en die een beroep doen op de sociale-zekerheidskassen.
- ❺ Voor 'oudkomers' die geen arbeidsplicht hebben, en dus ook geen recht op een uitkering, geldt geen verplichting Nederlands te leren. Maar het zou voor hun integratie, en die van hun eventuele kinderen, natuurlijk prachtig zijn als ze zich geheel vrijwillig alsnog massaal op taallessen zouden storten. Dat vindt het kabinet ook. Daarom heeft het besloten nu ook deze oudkomers cursussen aan te bieden.
- ❻ Dat lijkt mooi, maar de maatregel zou door zijn uitwerking wel eens een averechts effect kunnen hebben. Allereerst is er sprake van een eenmalig aanbod. Daarna geldt: kans verkeken. Bovendien moet de oudkomer een contract met de gemeente tekenen, daarmee de verplichting op zich nemend het hele programma af te maken. Wie halverwege stopt, en daarvoor volgens de gemeente geen geldige reden heeft, riskeert een boete. Zulke voorwaarden lijken allesbehalve een stimulans voor vrijwillige deelname. Een gemiste kans.